

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/200/2015
Identifikačné číslo spisu:	1113201840
Dátum vydania rozhodnutia:	17.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1113201840.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu T., bývajúceho v X., zastúpeného JUDr. Lubomírom Müllerem, euroadvokátom so sídlom v Prahe, Symfonická 1496/9, Česká republika, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o zaplatenie 798,05 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 7 C 24/2013, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 1. októbra 2014 sp. zn. 4 Co 446/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 23. januára 2014 č.k. 7 C 24/2013-31 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 798,05 € od 21.1.2013 do 19.2.2013 v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 177,78 €, pozostávajúce z náhrady trov právneho zastúpenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu žalobcu. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia 798,05 € spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 21.1.2013 do zaplatenia titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v trestnom konaní. Súd prvého stupňa poznamenal, že v časti žalovanej istiny konanie uznesením z 26. septembra 2013 č.k. 7 C 24/2013-21 zastavil na základe späťvzatia žalobného návrhu žalobcom z dôvodu zaplatenia žalovanej istiny žalovanou po začatí konania. Súd prvého stupňa mal z rozhodnutia žalovanej o priznaní odškodnenia žalobcovi za preukázané, že medzi účastníkmi konania nebol sporný nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej istiny ako nároku na náhradu škody nezákonným rozhodnutím, ale sporným bol nárok na zaplatenie úroku z omeškania. Prvostupňový súd posúdiac vec podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., § 489 a § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a konštatovaním, že márnym uplynutím lehoty 6 mesiacov odo dňa, kedy si poškodený riadne uplatnil nárok na náhradu škody, sa štát ako dlžník zo zodpovednostného vzťahu dostal do omeškania, preto je odo dňa nasledujúceho po uplynutí tejto lehoty povinný žalobcovi zaplatiť úrok z

omeškania. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalobcovi, ktorý bol v spore úspešný priznal náhradu trov konania, spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia v celkovej výške 177,78 € za tri úkony právnej služby. Za jeden úkon právnej služby, vyjadrenie z 11.6.2013, náhradu trov nepriznal, keďže trovy za tento úkon nepovažoval za účelne vynaložené.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalovanej uznesením z 1. októbra 2014 sp. zn. 4 Co 446/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania potvrdil. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania, spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia vo výške 33,76 € k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Odvolací súd sa s výškou žalobcovi priznaných trov, spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia za tri úkony právnej pomoci s prislúchajúcim režijným paušálom v správne určenej výške stotožnil. Poznamenal, že v posudzovanej veci boli súdom prvého stupňa priznané trovy právneho zastúpenia jednoznačne vynaložené účelne, keďže sa žalobca v konaní pred súdom svojho práva na plnenie odškodnenia od žalovanej domohol. Spôsob uplatnenia práv žalobcu ani nebol realizovaný nezákonným spôsobom. Žalobca bol oprávnený uplatniť si svoj nárok na odškodnenie v samostatnom konaní, nakoľko nie je namieste spochybňovať jeho právo žalovať ním vybraný subjekt spôsobom, ktorý uzná za vhodný. Je pritom bez významu, že o predbežné prerokovanie žiadal žalovanú spoločne so súrodencami jednou žiadosťou. Žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku totiž neukladalo žalobcovi, ktorý mal voči žalovanej tie isté nároky ako jeho súrodenci, aby ich spolu s nimi uplatňoval spoločnou žalobou. Výlučne vecou slobodného rozhodnutia a vôle žalobcu je to, akým spôsobom sa rozhodne uplatniť si svoje práva. Odvolací súd konštatoval, že žalobca a nie žalovaná je pánom sporu, preto by bolo neudržateľné, ak by odvolací súd argumentácii žalovanej vyhovel, a účelnosť žalobcom vynaložených trov posudzoval podľa názorov žalovanej, ktorá by chcela určovať, akým spôsobom a spoločne s kým by sa mal žalobca svojich nárokov domáhať tak, aby boli prípadné trovy, ktoré bude žalovaná znášať, čo najnižšie. Odvolací súd uzavrel, že vzhľadom na dôvodnosť podanej žaloby prislúcha v tomto konaní žalobcovi právo na náhradu trov konania a právneho zastúpenia a to v takej výške, v akej ich priznal súd prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania. K námietke žalovanej týkajúcej sa nehospodárneho postupu právneho zástupcu žalobcu odvolací súd uviedol, že žiadnu nehospodárnosť nezistil. Poznamenal, že zvolený advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom prípustné prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje. Žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku ani zákona o advokácii advokátovi neukladá, aby hospodárnosť a účelnosť svojho postupu pri zastupovaní účastníka prispôboval predstavám protistrany o hospodárnosti postupu v súdnom konaní. Posúdenie účelnosti účastníkom vynaložených trov na právne zastúpenie prináleží len súdu. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorého prípustnosť odôvodňovala tým, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a dôvodnosť skutočnosťou, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Poznamenala, že žalobca a jeho dvaja súrodenci si uplatnili svoj nárok na odškodnenie samostatnými návrhmi na začatie konania, aj keď čo do právneho základu ide o jeden nárok na odškodnenie, ktorý si žalobca a jeho súrodenci uplatnili spoločnou žiadosťou u žalovanej. Z toho jej vyplynulo, že z jednej žiadosti o odškodnenie je vedených niekoľko súdnych sporov, teda identický nárok na odškodnenie si žalobca a jeho dvaja súrodenci uplatnili každý samostatnou žalobou voči žalovanej, pričom všetci boli zastúpení tým istým právnym zástupcom a v každej žalobe si uplatnili i náhradu trov konania. Takéto konanie žalovaná považovala za šikanózne. Uviedla, že si je vedomá toho, že uplatnené nároky neuhradila včas, t.j. v 6-mesačnej lehote, avšak táto skutočnosť nemôže byť dôvodom pre priznanie trov právneho zastúpenia v požadovanej výške. Všetky nároky mali byť uplatňované jedným návrhom, čo právny zástupca pri všetkej odbornej starostlivosti vedieť mal a musel, čím by sa predišlo zbytočným súdnym konaniam, ako aj nákladom právneho zastúpenia. Mala za to, že postup žalobcu zastúpeného právnym zástupcom je šikanóznym výkonom práva, ktorému nemožno priznať právnu ochranu a vynaložené trovy konania a právneho zastúpenia považovala za neúčelne. S poukazom na uvedené považovala žalovaná rozhodnutia súdov za arbitrárne a nepreskúmateľné. Odňatie

možnosti konať pred súdom videla teda v tom, že rozhodnutia súdov nie sú riadne a presvedčivo odôvodnené a tieto konania tak mali vady, ktoré spôsobili nesprávne rozhodnutie vo veci. Žiadala, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade so zákonom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V danej veci rozhodol odvolací súd uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1, 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znaleckom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania žalovanej proti uzneseniu odvolacieho súdu o trovách konania. Dovolanie žalovanej by v dôsledku toho mohlo byť procesne prípustné, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú uvedené v § 237 O.s.p.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zoberal aj otázkou, či nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia

vo veciach, v ktorých je inak dovolanie podľa § 239 O.s.p. neprípustné.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. žalovaná nenamietala a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplyva.

Dovolateľka namietala, že v konaní pred odvolacím súdom jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), pretože odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Sériá A, č. 303-A, str. 12, § 29, Hiro Balani c/a Španielsko z 9. decembra 1994, Sériá A, č. 303-B, Georgiadis c/a Grécko z 29. mája 1997, Higgins c/a Francúzsko z 19. februára 1998).

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí mať náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. (§ 167 ods. 2, § 211 O.s.p.). Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne zábery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť zároveň aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní.

Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok všeobecného súdu aj v situácii, keď všeobecný súd svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 154/2005 z 28. februára 2006).

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí dostatočne vysvetlil, prečo rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a zároveň uviedol rozhodujúci skutkový stav a primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán k danej veci. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolací súd poukázal na to, že v posudzovanej veci boli súdom prvého stupňa priznané trovy právneho zastúpenia jednoznačne vynaložené účelne, keďže sa žalobca v konaní pred súdom svojho práva na plnenie odškodnenia od žalovanej domohol. Konštatoval, že žalobca bol oprávnený uplatniť si svoj nárok na odškodnenie v samostatnom konaní, nakoľko nebolo namieste spochybňovať jeho právo žalovať ním vybraný subjekt spôsobom, ktorý sám uzná za vhodný. Bezvýznamným pritom bolo, že o predbežné prerokovanie žiadal žalovanú spoločne so súrodencami jednou žiadosťou. Odvolací súd uzavrel, že vzhľadom na dôvodnosť podanej žaloby prislúcha v tomto konaní žalobcovi právo na

náhradu trov konania a právneho zastúpenia a to v takej výške, v akej ich priznal súd prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania. K námietke žalovanej týkajúcej sa nehospodárneho postupu právneho zástupcu žalobcu odvolací súd uviedol, že zvolený advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom prípustné prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje. Uzavrel, že posúdenie účelnosti účastníkom vynaložených trov na právne zastúpenie prináleží len súdu. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o nepreskúmateľnosti, zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu.

Žalovaná v dovolaní tiež namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). Aj za predpokladu, že by tvrdenia navrhovateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), navrhovateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Pretože prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie v súlade s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalovanej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešnému žalobcovi nepriznal dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.